

Onderwerp: Vaststellen uitvoeringsregels: Regeling Social Return On Investment (SROI)

BBV nr: 2016/356415

1. Inleiding

Samen met de stad werken we aan een inclusieve samenleving waar niemand aan de kant staat. Met het intreden van de Participatiewet en de Wet Banenafpraak zijn we samen met publieke- en private partijen op zoek naar samenwerkingsvormen om de nieuwe regelgeving tot een succes te maken en meer mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk te krijgen. Daarnaast wille we in het kader van maatschappelijk verantwoord inkopen sociaal ondernemen stimuleren om zoveel mogelijk duurzame werkgelegenheid voor de onderkant van de arbeidsmarkt te creëren. Dit doen we door het stellen van sociale voorwaarden bij het verstrekken van subsidies en opdrachten.

Door Social Return On Investment (SROI) koppelen wij sociale doelstellingen aan het besteden van gemeentelijke middelen. SROI is een van de instrumenten om mensen naar werk te begeleiden en is daarmee een onderdeel van programma 3 van de programmabegroting 2016-2020: uitstroom naar werk en het creëren van passende functies voor mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. SROI is ook opgenomen in het Inkoop- en Aanbestedingsbeleid 2011-2014 (MS/JZ2011/122637) als onderdeel van maatschappelijk verantwoord inkopen. Vanaf 2014 wordt SROI als voorwaarde meegenomen bij het beoordelen van subsidieaanvragen en opgenomen in de prestatieplannen en beschikkingen. Hiervoor is geen formele grondslag in de Algemene Subsidie Verordening (ASV) nodig. Het doel is een bijdrage te leveren aan het vergroten van de arbeidsparticipatie van mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Dit kan door middel van werk- of stageplekken en opleidingsmogelijkheden te creëren.

In 2013 hebben wij de inspanning op SROI tijdelijk geïntensiveerd door middel van een projectleider. Inmiddels hebben we SROI in het regulier werk voortgezet. Wij willen het effect van SROI vergroten om de samenwerking met de werkgevers een verdere impuls te geven om gezamenlijk bij te dragen aan een economisch en sociaal gezondere stad.

De ervaringen met SROI leidt tot de behoefte aan vernieuwing en formaliseren van de uitvoeringsregels. De nieuwe regels leiden tot eenduidigheid en tot lagere administratieve lasten voor gemeente en contractpartners, waarbij een maatwerk mogelijk blijft.

Met dit besluit passen we een aantal uitvoeringsregels ten opzichte van de huidige SROI-regeling.

2. Besluitpunten college

Het college besluit:

- 1- De uitvoeringsregels Social Return On Investment 2016 vast te stellen waarin:
 - a. SROI-invulling via de PSO-certificering mogelijk wordt gemaakt.
 - b. De bouwblokkenmethode wordt gehanteerd voor de waardering van SROI bij aanbestedingen.
 - c. SROI niet wordt toegepast bij aanbestedingen voor leveringen.
 - d. De boeteregeling wordt opgeheven.
- 2- Het besluit heeft geen financiële consequenties.
- 3- Het besluit ter informatie aan de Commissie Samenleving te sturen.

3. Beoogd resultaat

Het college beoogt:

- 1- Het bevorderen van duurzame arbeidsplaatsing van mensen uit de SROI-doelgroep.
- 2- Uitvoering van de SROI-regeling in lijn brengen met de Aanbestedingswet;
- 3- De administratieve lasten van SROI te verlagen voor de gemeente en de contractpartners;

4. Argumenten

Het PSO certificaat is een extra waarborg voor sociaal ondernemen.

De Prestatieladder Socialer Ondernemen (PSO) staat voor een landelijke norm voor sociaal ondernemen. Het meet onder andere de bijdrage van bedrijven aan werkgelegenheid voor mensen met een kwetsbare arbeidsmarktpositie.

De toepassing van PSO kan de duurzame investering in de doelgroep van SROI stimuleren en de neveneffecten van SROI, verdringing en draaideur, voorkomen.

Contractpartners hebben de keuze om het PSO-certificaat te gebruiken voor hun SROI-verplichting. Indien de contractpartner is gecertificeerd volgens de PSO (of een gelijkwaardige certificering) en trede 2 “bovengemiddeld” of 3 “Koploper op inzet PSO” heeft, dan krijgt hij een korting van 50% op zijn SROI-eis. In de praktijk en aan de hand van de ontwikkelingen, onder andere op de arbeidsmarkt, kunnen deze bepalingen aangepast worden.

De bouwblokkenmethode vermindert de administratieve lasten voor zowel de partners als de gemeente.

Volgens de bouwblokkenmethode vertegenwoordigt elke beschreven SROI-invulling een vaste, transparante waarde uitgedrukt in euro's, waardoor contractpartners kunnen stapelen tot het gewenste bedrag.

De bouwblokkenmethode draagt bij aan eenduidigheid en zorgt voor transparantie in SROI mogelijkheden. Dat maakt verantwoording voor partners en monitoring en voor de gemeente eenvoudig. Uit gesprekken met contractpartners blijkt dat hier grote draagvlak voor is. In meerdere gemeenten wordt de bouwblokkenmethode met goede resultaten toegepast.

Het toepassen van SROI bij aanbestedingen voor leveringen is in strijd met de Aanbestedingswet.

Op basis van adviezen¹ van de Commissie van Aanbestedingsexperts (CvA) is de huidige SROI-regeling (2013/421181) in strijd met de Aanbestedingswet. Bij aanbestedingen voor leveringen, geldt als uitgangspunt dat het stellen van SROI-voorwaarden niet proportioneel is. Bij opdrachten voor leveringen is de arbeidscomponent heel laag dat een SROI-eis al snel disproportioneel is. De arbeidscomponent is bepalend voor proportionaliteit van de SROI-eis in een opdracht.

De boeteregeling levert juridische risico's op.

De boeteregeling bij het niet voldoen aan de SROI-eis is een stok achter de deur die wij in de praktijk niet gebruiken. Het opleggen van een boete is een complexe procedure met risico's.

¹ Advies 98, 23 juni 2014 en Advies 166, 28 november 2014 van de Commissie van Aanbestedingsexperts (CvA), Den Haag

Het inhouden van betaling aan de contractpartner is juridisch niet houdbaar. De gemeente mag ook niet eisen dat een contractpartner geld moet storten in een speciaal fonds.

In plaats van een boeteregeling maken wij met de contractpartners bindende afspraken om resultaat te boeken.

5. Risico's en kanttekeningen

Het ontstaan van overgangsfase waarin met twee methodes wordt gewerkt.

De nieuwe werkwijze met de bouwblokkenmethode wordt toegepast bij toekomstige aanbestedingen. Voor de lopende (meerjarige) contracten kan dat slechts met de goedkeuring van de contractpartner. Dat kan leiden tot een overgangsfase van 2 á 3 jaar afhankelijk van de tijdsduur van het contract waarin met twee methodes gewerkt wordt.

Verantwoording en rapporteren zijn een knelpunt.

De administratieve vastlegging en monitoring van resultaten vormen een grote uitdaging mede als gevolg van het maatwerk karakter van SROI. Landelijk maken steeds meer gemeenten gebruik van een registratiesysteem voor SROI. Momenteel onderzoeken we of dit voor ons ook een oplossing is.

6. Uitvoering

De aanpassingen worden verwerkt in de communicatiemiddelen en toegepast bij aanbestedingen en subsidies.

7. Bijlagen

- Bijlage 1: Uitvoeringsregels Social Return On Investment;
- Bijlage 2: Protocol SROI bij aanbestedingen
- Bijlage 3: Format rapportage SROI
- Bijlage 4: Leidraad SROI gesubsidieerde instellingen
- Bijlage 5: Format verslaglegging SROI gesubsidieerde instellingen

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester